

Đạo lý tôn sư trọng đạo qua sự việc học sinh túm tóc, quật ngã cô giáo?

ISSN: 2734-9195 15:39 22/09/2025

Phật giáo dạy rằng: Lấy từ bi làm gốc, lấy trí tuệ làm sự nghiệp. Nghĩa là cần xử lý nghiêm để giữ kỷ cương học đường, nhưng đồng thời phải giúp các em nhận ra lỗi lầm và chuyển hóa tâm thức.

Tác giả: **Ngộ Minh Chương**

Học viên Cử nhân Phật học Từ xa Khóa X - Học viện PGVN tại TP.HCM

Không chỉ là chuyện một học sinh bộc phát nóng giận, dưới góc nhìn đạo đức - Phật học, sự việc này phản chiếu khoảng trống đạo đức trong gia đình, nhà trường và xã hội.

Những ngày vừa qua, dư luận cả nước xôn xao trước thông tin một nam sinh lớp 7 tại Hà Nội đã có hành vi túm tóc, ghì đầu và quật ngã cô giáo ngay trong lớp học, trước sự chứng kiến của nhiều học sinh khác.

Sự việc không chỉ gây bàng hoàng, phẫn nộ mà còn gieo vào lòng mỗi người nỗi buồn sâu thẳm: mối quan hệ thiêng liêng **“tôn sư trọng đạo”** vốn là nền tảng của văn hóa Việt Nam, nay bị rạn nứt nghiêm trọng ngay trong môi trường học đường.

Đây không chỉ là một **“sự cố”** mang tính cá biệt, mà là tấm gương phản chiếu khủng hoảng đạo đức đang hiện hữu trong xã hội.

1. Hạt giống sân hận và bóng tối vô minh

Trong giáo lý nhà Phật, ba độc (tham - sân - si) là gốc rễ của mọi khổ đau và hành động bất thiện. Hành vi túm tóc, quật ngã cô giáo của em học sinh lớp 7, xét đến cùng, là sự bộc phát của tâm sân hận. Khi cái **“tôi”** quá lớn, bị thách thức hoặc giới hạn, cơn giận dễ dàng trỗi dậy, che mờ lý trí. Theo tinh thần đức Phật dạy, không có ngọn lửa nào nóng bằng sân hận, không có dòng thác nào cuốn trôi nhanh bằng dục vọng.

Điều đáng buồn hơn, trong sự việc này, nhiều học sinh khác chứng kiến nhưng không can ngăn, thậm chí có em còn kéo rèm để che giấu sự thật. Sự thờ ơ ấy chính là biểu hiện của vô minh tập thể, khi con người không thấy rõ điều đúng sai, không khởi tâm từ bi để bảo vệ điều thiện. Vậy nên, sự việc không chỉ là lỗi của một cá nhân, mà còn cho thấy sự thiếu vắng ánh sáng chính niệm trong một tập thể.

2. Nhân - quả của bất kính

Trong truyền thống Á Đông, hiếu kính cha mẹ, tôn trọng thầy cô là chuẩn mực căn bản. Kinh điển Phật giáo nhấn mạnh rằng hiếu hạnh và tri ân là cội rễ của đạo làm người. Người bất kính với bậc thầy, bậc trưởng thượng, chẳng khác nào tự chặt đi gốc phước báu của chính mình.

Nam sinh kia, trong phút giây nóng giận, đã gieo xuống một hạt giống bất thiện vô cùng nguy hại. Hành động bất kính không chỉ khiến em bị xử lý kỷ luật, mà còn có thể trở thành vết hằn trong nhân cách, ảnh hưởng đến tương lai sau này. Một đứa trẻ không biết kính trọng thầy cô hôm nay, ngày mai liệu có đủ đạo đức để kính trọng đồng nghiệp, đối tác, hay chính cha mẹ mình?

Đồng thời, sự tổn thương mà cô giáo gánh chịu không chỉ là thể chất, mà còn là nỗi đau tinh thần. Người thầy vốn được xem như “người đưa đò”, là tấm gương và chỗ dựa cho học sinh, nay lại bị chính học trò của mình xúc phạm. Đó là một sự đổ vỡ niềm tin, mà hậu quả không dễ hàn gắn.



Trường THCS Đại Kim (Hà Nội) nơi xảy ra sự việc. Ảnh: vietnamnet.vn

3. Căn nguyên từ giáo dục và xã hội

Nhìn rộng ra, sự việc này không phải tự nhiên mà có. Nó phản ánh những lỗ hổng trong giáo dục gia đình, nhà trường và xã hội. Một đứa trẻ có hành vi bạo lực với thầy cô chắc chắn đã thiếu sự uốn nắn từ nhỏ, thiếu những bài học về hiếu kính và tri ân.

Trong Kinh Tăng Chi Bộ, đức Phật dạy Tứ nhiếp pháp: Bố thí, ái ngữ, lợi hành, đồng sự. Đây không chỉ là phương pháp độ sinh, mà còn là kim chỉ nam cho giáo dục. Khi trẻ em không được nuôi dưỡng bằng ái ngữ, không được dạy cách chia sẻ, không được hướng dẫn hành động lợi ích, thì dễ rơi vào trạng thái ích kỷ, nóng nảy, và bạo lực.

Bên cạnh đó, xã hội ngày nay thường quá coi trọng thành tích, điểm số, mà lơ là việc dạy đạo đức, dạy cách làm người.

Trẻ em lớn lên trong môi trường thiếu tình thương, thiếu sự dẫn dắt tâm linh, tất yếu sẽ dễ bị cuốn theo dòng vô minh và sân hận.

4. Con đường chuyển hóa

Trước sự việc đau lòng này, cách ứng xử không chỉ dừng lại ở kỷ luật hay trừng phạt. Phật giáo dạy rằng: Lấy từ bi làm gốc, lấy trí tuệ làm sự nghiệp. Nghĩa là cần xử lý nghiêm để giữ kỷ cương học đường, nhưng đồng thời phải giúp các em nhận ra lỗi lầm và **chuyển hóa tâm thức**.

Đối với em học sinh kia, hình thức kỷ luật chỉ có tác dụng tức thời. Điều quan trọng hơn là em cần được giáo dục lại về đạo hiếu và lòng kính trọng. Nếu có thể, em nên được tham gia các khóa tu tập mùa hè ở chùa, học về chính niệm trong hơi thở, học cách chế ngự cơn giận và phát triển từ tâm. Khi tâm được nuôi dưỡng bằng từ bi, thì hành động mới hướng về điều thiện.

Đối với tập thể lớp, đây cũng là một bài học sâu sắc. Các em cần hiểu rằng sự thờ ơ trước cái ác là một dạng tiếp tay cho cái ác. Nhà trường nên lồng ghép các tiết học về đạo đức Phật giáo: hiếu kính, tri ân, tứ vô lượng tâm, để gieo hạt giống thiện lành trong tâm hồn học sinh.

Gia đình cũng giữ vai trò vô cùng quan trọng. Cha mẹ cần làm gương trong ứng xử, dạy con biết nói lời cảm ơn, biết kính trọng người lớn, và biết xin lỗi khi sai. Một đứa trẻ sống trong môi trường đầy yêu thương và đạo đức, sẽ khó mà sinh ra hành vi bạo lực.

5. Tiếng chuông cảnh tỉnh

Sự việc học sinh lớp 7 túm tóc, làm ngã cô giáo không chỉ là một sự cố cá biệt, mà còn là tiếng chuông cảnh tỉnh cho toàn xã hội. Nó nhắc chúng ta rằng giáo dục không thể chỉ dừng lại ở kiến thức, mà phải đặt đạo đức làm gốc.

Trong Kinh Pháp cú 19, đức Phật dạy:

*"Nếu người nói nhiều kinh,
Không hành trì, phóng dật;
Như kẻ chặn bò người,
Không phần Sa môn hạnh"*

Theo đó, người học trò, nếu chỉ giỏi kiến thức mà thiếu đạo đức, thì tri thức ấy cũng không mang lại lợi ích cho đời.

6. Nuôi dưỡng từ bi để học đường an lành

Từ bi không có nghĩa là dung túng. Xử lý nghiêm học sinh vi phạm là cần thiết để giữ sự tôn nghiêm của người thầy. Nhưng song song đó, chúng ta phải gieo vào tâm hồn trẻ thơ hạt giống từ bi, hiếu kính, và biết ơn. Chỉ khi nào trẻ em

được nuôi dưỡng bằng tình thương, giáo dục bằng chính pháp, thì học đường mới trở thành nơi an lành, thầy trò mới thực sự gắn kết trong tình nghĩa.

Tác giả: **Ngộ Minh Chương**

Học viên Cử nhân Phật học Từ xa Khóa X - Học viện PGVN tại TP.HCM